

Nóvé Béla: Patria Nostra - '56-os menekült kamaszok a Francia Idegenlégióban
című dokumentumfilmjéről

1956-ban 200.000 ember hagyta el az országot. A menekültek egy jelentős része, egy tizede 18 év alatti volt. Ők voltak azok, akik korábban részt vettek a budapesti tömegtüntetésben, a Sztálin szobor ledöntésében, és akik túléltek a fegyvertelen tömegre eresztett sortüzet. November negyedike, majd a forradalom leverése után menekülniük kellett. Félték, hogyha ezt nem teszik meg, akkor másnap egy Szibériába tartó foglyokkal teli vonaton hurcolják őket kényszermunkára, száműzetésre vagy akár kivégzésre ítélve.

Az óriási káosz közepette sokuknak lehetősége sem volt elköszönni szüleiktől. Amikor tudtak, el kellett indulniuk. Szeretteik gyakran csak onnan tudhatták, hogy még életben vannak, hogy nem találták őket a halottak között.

A legtöbbjük Ausztria felé indult, majd onnan sokan tovább mentek Franciaországba, Angliába, Németországba vagy Észak-Amerikába. Franciaország ugyan fogadta a magyar menekülteket, ám nagy ellátást nem tudtak itt sem biztosítani számukra. Legtöbben csak az utcán tudták átvészelni a telet. Haza már nem jöhettek, hiszen az ÁVH figyelte őket, hazatérésük esetén koncepciós perekre számíthattak volna.

Az így hazátlaná vált fiatalok egy részének a Francia Idegenlégió adott esélyt a túlélésre. Algériában harcoltak évtizedeken át egy idegen ország zászlaja alatt, távol szülőföldjüktől, szeretteiktől, elveszve a világban.

Ezeknek az embereknek eddig elmeséletlen történeteit mutatja be Nóvé Béla lebilincselő dokumentumfilmje, betekintést engedve a Francia Idegenlégió zárt világába, az 56-os menekültek életébe, hétköznapijaiba, egy-egy ember sorsába. A rendező legfontosabb kérdése: Hogyan maradtak meg magyarnak azok az emberek, akik egykor hazájukért küzdöttek, de később menekülésre kényszerültek.

Engem személy szerint nagyon megérintett a téma. A kor, amiben játszódik, a szereplők bátorsága mind magával ragadott a film teljes idejére. Bár dokumentumfilm, mégis van egy íve, bár ezt a végén kicsit megtörtnek éreztem. Összességében kellemesnek mondanám a hatást. A történetet végigkíséri az enyhe humor, ami lazábbá, emberibbé teszi az egyébként borzasztóan mély mondanivalót. A filmben szereplő emberek mind nagyon szerethetőek, tőlük válik lendületessé a történet. Ez egy olyan film, amit talán minden diáknak meg kellene néznie, aki külföldi továbbtanuláson gondolkodik.

Üzenete mindenki számára: magyarnak kell maradni mindenkor, testben és lélekben, ahogy Vörösmarty is megírta majd kétszáz évvel ezelőtt:

„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely;
Áldjon vagy verjen sors keze:
Itt élned, halnod kell.”

Erdei János 11. C

Nóvé Béla könyvet is írt a témáról